

Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 2

Inventarët

Ky version përfshin ndryshimet që rrjedhin nga SNRF-të e publikuara deri më datën 31 dhjetor 2006.

SNK 2 *Inventarët* u publikua nga Komiteti i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në dhjetor 1993. Ai ka zëvendësuar SNK 2 *Vlerësimi dhe paraqitja e inventarëve në kontekstin e sistemit të kostos historike*, (publikuar fillimisht në tetor 1975).

Në dhjetor 1997, Komiteti i Përhershëm i Interpretimeve publikoi KIS-1 *Qëndrueshmëria - Përdorimi i formulave të ndryshme të kostos për inventarët*.

SNK 2 i janë bërë disa amendime të vogla në vitet 1999 dhe 2000.

Në prill 2001 Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK) vendosi që të gjitha standardet dhe interpretimet e publikuara në periudhat e mëparshme të vazhdonin të ishin të zbatueshme përveç se dhe deri në amendimin ose shfuqizimin e tyre.

Në dhjetor 2003, BSNK publikoi një SNK 2 të rishikuar, i cili zëvendësoi edhe KIS-1.

SNK 2 u amendua nga SNRF 8 *Segmentet e shfrytëzimit* (publikuar në nëntor 2006).

Interpretimi i mëposhtëm referohet tek SNK 2:

- KIS-32 *Aktivet jo-materiale - Kostot e faqes së internetit*, (publikuar në mars 2002, amenduar në dhjetor 2003 dhe mars 2004).

PËRMBAJTJA*paragrafet*
IN1–IN17**HYRJE****STANDARDI NDËRKOMBËTAR I KONTABILITETIT 2
INVENTARËT**

OBJEKTIVI	1
OBJEKTI	2–5
PËRKUFIZIME	6–8
MATJA E INVENTARËVE	9–33
Kosto e inventarëve	10–22
Kosto e blerjes	11
Kosto e shndërrimit	12–14
Kosto të tjera	15–18
Kosto e inventarëve të një dhënësi shërbimesh	19
Kosto e prodhimit bujqësor të vjelë nga aktivet biologjike	20
Teknikat për matjen e kostos	21–22
Formulat e kostos	23–27
Vlera neto e realizueshme	28–33
NJOHJA SI SHPENZIM	34–35
DHËNIA E INFORMACIONEVE SHPJEGUESE	36–39
DATA E HYRJES NË FUQI	40
TËRHEQJA E PRONONCIMEVE TË TJERA	41–42
Shtojcë	
Ndryshimet e deklarimeve të tjera	
MIRATIMI I SNK 2 NGA BORDI	
BAZA PËR KONKLuzionET	

Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 2 *Inventarët* (SNK 2) është dhënë në paragrafët 1-42 dhe në Shtojcë. Të gjithë paragrafët kanë të njëjtën rëndësi, por ruajnë formatin e Standardit të KSNK pas miratimit nga BSNK. SNK 2 duhet të interpretohet në kontekstin e objektivit të tij dhe të Bazës për Konkluzione, të *Parathënies së Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar dhe të Kuadrit për Përgatitjen dhe Paraqitjen Pasqyrave Financiare*. SNK 8 *Politikat kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet* jep një bazë për përzgjedhjen dhe zbatimin e politikave kontabël në rastet e mungesës së udhëzimit të drejtpërdrejtë.

Hyrje

- IN1 Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 2 *Inventarët* (SNK 2) zëvendëson SNK 2 *Inventarët* (të ndryshuar në vitin 1993) dhe duhet të zbatohet për periudhat vjetore që fillojnë me datë 1 janar 2005 e në vijim. Inkurajohet zbatimi i mëhershëm. Ky standard zëvendëson gjithashtu KIS-1 *Qendrueshmëria- Përdorimi i formulave të ndryshme të kostos për inventarët*.

Arsyet për rishikimin e SNK 2

- IN2 Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit hartoi këtë version të SNK 2 në kuadër të projektit të tij mbi Përmirësimin e Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit. Projekti u ndërmor pas kërkesave dhe kritikave të bëra në lidhje me standardet nga rregullatorët e letrave me vlerë, profesionistët kontabël dhe palët e tjera të interesuara. Projekti kishte si objektiva të pakësonte ose eliminonte alternativat, teprimet dhe konfliktet brenda standardeve, të trajtonte çështjet e konvergencës, si edhe të bënte përmirësime të tjera.
- IN3 Objektivi kryesor i Bordit për SNK 2 ishte kryerja e një rishikimi të kufizuar për të pakësuar alternativat për matjen e inventarëve. Bordi nuk e rikonsideroi metodën bazë të kontabilitetit për inventarët, që përfshihet në SNK 2.

Ndryshimet kryesore

- IN4 Më poshtë jepen ndryshimet kryesore nga versioni i mëparshëm i SNK 2.

Objektivi dhe objekti

- IN5 Paragrafët e objektivit dhe të objektit të SNK 2 janë amenduar duke hequr fjalët “të mbajtura sipas sistemit të kostos historike”, për të qartësuar se ky Standard zbatohet për të gjithë inventarët të cilët nuk janë përjashtuar shprehimisht nga objekti i tij.

Qartësimi i Objektit

- IN6 Standardi qartëson se disa lloje inventarësh janë jashtë objektit të tij, ndërsa disa lloje të tjera inventarësh përjashtohen vetëm nga kërkesat për matjen, që jepen në Standard.
- IN7 Paragrafi 3 bën dallimin e qartë midis inventarëve të cilët janë tërësisht jashtë objektit të Standardit (siç përshkruhet në paragrafin 2) dhe inventarëve të cilët janë jashtë objektit të kërkesave për matjen por brenda objektit të kërkesave të tjera të këtij Standardi.

Përjashtimet nga Objekti

Prodhuesit e produkteve bujqësore dhe pyjore, të prodhimit bujqësor pas të korrave dhe të mineraleve e produkteve minerare

- IN8 Ky Standard nuk zbatohet për matjen e inventarëve të prodhuesve të produkteve bujqësore dhe pyjore, të prodhimit bujqësor pas të korrave dhe të mineraleve e produkteve minerare, për sa kohë ato maten me vlerën neto të realizueshme në përputhje me praktikën e mirëpërcaktuar të sektorit të ekonomisë. Versioni i mëparshëm i SNK 2, u amendua duke zëvendësuar fjalët ‘xeherorë minerarë’ me ‘mineralet dhe produktet e tyre’, për të qartësuar se përjashtimi nga objekti nuk kufizohet në fazën e parë të nxjerrjes së xeherorëve minerarë.

Inventarët e komisionarë-tregtarëve të mallrave

- IN9 Ky Standard nuk zbatohet për matjen e inventarëve të komisionarëve apo tregtarëve të mallrave për aq kohë sa ato maten me vlerën e drejtë minus kostot e shitjes.

Kosto e inventarëve

Kosto e blerjes

- IN10 SNK 2 nuk lejon që diferencat e këmbimit të cilat rrjedhin drejtpërdrejtë nga blerjet e inventarëve gjatë kohëve të fundit, për të cilët fatura është lëshuar në monedhë të huaj, të përfshihen në kostot e blerjes së inventarëve. Ky ndryshim nga versioni i mëparshëm i SNK 2 është rrejdhojë e eliminimit në SNK 21 *Efektet e ndryshimit në kurset e këmbimit në monedhë të huaj, të trajtimit alternativ të lejuar të kapitalizimit të disa diferencave të këmbimit*. Edhe më parë, zbatimi i kësaj alternative ishte mjaft i kufizuar nga KIS 11 *Monedhat e huaja: Kapitalizimi i humbjeve nga Zhvlerësimet e forta të monedhës*. Si rrjedhojë e rishikimit të SNK 21 në vitin 2003, KIS 11 u zëvendësua.

Kosto të tjera

- IN11 Është shtuar paragrafi 18, për të sqaruar se kur inventarët janë blerë me kushte shlyerje të shtyra në kohë, diferenca midis çmimit të blerjes për kushtet normale të kreditimit dhe shumës së paguar, njihet si shpenzim për interesa gjatë periudhës së financimit.

Formulat e kostos

Qendrushmëria

- IN12 Standardi përfshin kërkesat e KIS-1 *Qendrushmëria: Përdorimi i formulave të ndryshme të kostos për inventarët*, sipas të cilave një njësi ekonomike duhet të përdorë të njëjtën formulë të kostos për të gjithë inventarët që kanë natyrë dhe përdorim të ngjashëm për njësinë ekonomike. KIS-1 është zëvendësuar.

Ndalimi i HFDP si formulë kostoje

- IN13 Standardi nuk lejon përdorimin e formulës “hyrje e fundit, dalje e parë” (HFDP) për të matur koston e inventarëve.

Njohja si shpenzim

- IN14 Standardi eliminon referencën tek parimi i përputhshmërisë.
- IN15 Standardi përshkruan rrethanat që do të çonin në një rimarrje të një zhvlerësimi të inventarëve të njohur në një periudhë të mëparshme.

Dhënie informacionesh shpjeguese

Inventarët e mbajtur me vlerën e drejtë minus kostot për shitjen

- IN16 Standardi kërkon dhënien e informacioneve për vlerën kontabël të inventarëve që mbahen me vlerën e drejtë minus kostot për shitjen.

Zhvlerësimi i inventarëve

- IN17 Standardi kërkon dhënien e informacioneve për shumën e çdo zhvlerësimi të inventarëve të njohur si shpenzim për periudhën dhe eliminon kërkesën për të dhënë informacion për shumën e inventarëve të mbajtur me vlerën neto e realizueshme.

Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 2

Inventarët

Objektiv

- 1 Objektivi i këtij Standardi është të përcaktojë trajtimin kontabël për inventarët. Një çështje kryesore në kontabilitetin për inventarët është shuma e kostos që duhet të njihet si një aktiv dhe të mbartet deri në njohjen e të ardhurave përkatëse. Ky Standard jep udhëzime mbi përcaktimin e kostos dhe njohjen e mëpasëshme të saj si një shpenzim, përfshirë ndonjë zhvlerësim deri në vlerën neto të realizueshme. Ai gjithashtu, jep udhëzime mbi formulat e kostos që përdoren për të caktuar koston e inventarëve.

Objekti

- 2 Ky standard zbatohet për të gjithë inventarët, me përjashtim të:
- (a) prodhimit në proces që krijohet nga kontratat e ndërtimit, përfshirë kontratat e shërbimit që lidhen drejtpërdrejtë me to (shih SNK 11 *Kontratat e ndërtimit*);
  - (b) instrumentet financiare (shih SNK 32 *Instrumentet financiare: Paraqitja* dhe SNK 39 *Instrumentet financiare Njohja dhe matja* dhe
  - (c) aktivet biologjike që lidhen me veprimtarinë bujqësore dhe prodhimin bujqësor në pikën e të korrave (shih SNK 41 *Bujqësia*)
- 3 Ky Standard nuk zbatohet për matjen e inventarëve që mbahen nga:
- (a) prodhuesit e produkteve bujqësore dhe pyjore, të prodhimit bujqësor pas të korrave dhe të mineraleve e produkteve minerare, për s kohë ato maten me vlerën neto të realizueshme në pajtim me praktikën e miratuara në këto sektorë. Kur këta inventarë maten me vlerën neto të realizueshme, ndryshimet në këtë vlerë njihen në fitim ose humbje në periudhën e ndryshimit.
  - (b) komisionarët apo tregtarët e mallrave të cilët i matin inventarët e tyre me vlerën e drejtë minus kostot e shitjes. Kur këta inventarë maten me vlerën e drejtë minus kostot e shitjes, ndryshimet në vlerën e drejtë minus kostot e shitjes, njihen në fitim ose humbje në periudhën e ndryshimit.
- 4 Inventarët e përmendur në paragrafin 3(a) maten me vlerën neto të realizueshme në disa faza të caktuara të prodhimit. Për shembull, kjo ndodh kur korren dhe vilen bimët dhe pemët bujqësore ose kur nxirren mineralet dhe shitja është e siguruar përmes një kontrate të ardhshme ose një garancie qeveritare, ose kur ekziston një treg aktiv dhe rreziku i mosshitjes së mallit është i pa pandjeshëm. Këta inventarë përjashtohen vetëm nga kërkesat për matjen, që jepen në këtë Standard.
- 5 Komisionarët-tregtarë janë personat të cilët blejnë ose shesin mallra për të tjerët ose për llogarinë e tyre. Inventarët e përmendur në paragrafin 3(b) kryesisht blihen me qëllim shitjen në të ardhmen e afërt dhe për të krijuar fitim nga luhatjet e çmimit ose nga marzhi komisionar. Kur këta inventarë maten me vlerën e drejtë minus kostot e shitjes, ato përjashtohen vetëm nga kërkesat për matjen, që jepen në këtë Standard.

Përkufizime

- 6 Më poshtë jepen përkufizimet e disa termave kryesore që përdoren në këtë standard:
- Inventarët janë aktive:*
- (a) që mbahen për shitje në rrjedhën normale të biznesit;
  - (b) në procesin e prodhimit për shitje; ose
  - (c) formën e materialeve ose furnizimeve që konsumohen në procesin e prodhimit ose në dhënien e shërbimeve.
- Vlera neto e realizueshme* është çmimi i shitjes i vlerësuar me çmuarje në rrjedhën normale të biznesit minus kostot e çmuara të përfundimit dhe kostot e çmuara që duhen për realizimin e shitjes.
- Vlera e drejtë* është shuma me të cilën mund të shkëmbehej një aktiv, ose mund të shlyhej një pasiv, midis palëve të vullnetëshme të mirëinformuara dhe të palidhura me njëra-tjetrën.

- 7 Vlera neto e realizueshme i referohet shumës neto që një njësi ekonomike parashikon të realizojë nga shitja e inventarit gjatë rrjedhës normale të biznesit. Vlera e drejtë reflekton shumën për të cilën i njëjti inventar mund të shkëmbejë në treg midis blerësve dhe shitësve të mirëinformuar. E para është një vlerë specifike për njësinë ekonomike; e dyta nuk është e tillë. Vlera neto e realizueshme për inventarët mund të mos jetë e barabartë me vlerën e drejtë midis kostot për shitjen.
- 8 Inventarët përfshijnë mallrat e blera dhe të mbajtura për rishitje, përfshirë për shembull, mallrat e blerë nga një shitës me pakicë dhe të mbajtura për rishitje, ose tokën, truallin apo aktive të tjera afatgjata materiale që mbahen për rishitje. Inventarët përfshijnë gjithashtu produktet e gatshme të prodhuara ose prodhimin në proces të realizuar nga një njësi ekonomike dhe materialet e furniturat që presin të përdoren në procesin e prodhimit. Në rastin e një dhënësi shërbimesh, inventarët përfshijnë kostot e shërbimit, siç përshkruhen në paragrafin 19, për të cilat njësi ekonomike nuk ka njohur ende të ardhurat përkatëse (shih SNK 18 *Të ardhurat*).

Matja e inventarëve

- 9 **Inventarët maten me shumën më të ulët të kostos dhe vlerës neto të realizueshme.**

Kosto e inventarëve

- 10 **Kosto e inventarëve përfshin të gjitha kostot e blerjes, kostot e transformimit dhe kosto të tjera të ndodhura për sjelljen e inventarëve në vendndodhjen dhe gjendjen aktuale.**

Kosto e blerjes

- 11 Kosto e blerjes së inventarëve përfshin çmimin e blerjes, taksat e importit dhe tatime të tjera (përveç atyre që njësi ekonomike i rikuperon nga autoritetet tatimore) dhe transportin, trajtimin dhe kosto të tjera që i ngarkohen drejtpërdrejt blerjes së produkteve të gatshme, materialeve dhe shërbimeve. Zbritet tregtare, rabatet dhe zëra të tjerë të ngjashëm, zbriten gjatë përcaktimit të kostove të blerjes.

Kosto e shndërrimit

- 12 Kostot e shndërrimit të inventarëve përfshijnë kostot e lidhura drejtpërdrejt me njësitë e prodhimit, siç është puna e drejtpërdrejtë. Ato përfshijnë edhe një shpërndarje sistematike të shpenzimeve të përgjithshme të prodhimit fikse dhe variabël të cilat kryhen gjatë shndërrimit të materialeve në produkte të gatshme. Shpenzimet e përgjithshme të prodhimit fikse janë ato kosto jo të drejtpërdrejta të prodhimit të cilat mbeten relativisht të pandryshueshme pavarësisht vëllimit të prodhimit, si për shembull, amortizimi dhe mirëmbajtja e ndërtesave dhe pajisjeve të fabrikës dhe kostot e drejtimit e të administrimit të fabrikës. Shpenzimet e përgjithshme të prodhimit variabël janë ato kosto jo të drejtpërdrejta të prodhimit cilat ndryshojnë në mënyrë të drekte, ose thuajse të drekte, me ndryshimin e vëllimit të prodhimit, si për shembull, materialet indirekte dhe puna indirekte.
- 13 Shpërndarja e shpenzimeve të përgjithshme të prodhimit fikse në kostot e shndërrimit bazohet në kapacitetin normal të paisjeve të prodhimit. Kapaciteti normal është prodhimi që pritët të arrihet mesatarisht gjatë një numri periudhash apo sezonesh në kushte normale, duke marrë në konsideratë humbjen e kapacitetit që rrjedh nga mirëmbajtja e planifikuar. Mund të përdoret niveli faktik i prodhimit nëse ai i përafrohet kapacitetit normal. Shuma e shpenzimeve të përgjithshme fikse e shpërndarë për çdo njësi prodhimi nuk rritet si pasojë e prodhimit të ulët ose kur linja e prodhimit nuk punon. Shpenzimet e përgjithshme të pashpërndara njihen si shpenzim në periudhën në të cilën ato janë kryer. Në periudhat kur prodhimi është më i lartë se normal, shumica e shpenzimeve të përgjithshme fikse që i shpërndahet çdo njësie të prodhimit pakësohet, në mënyrë që inventarët të mos maten mbi kosto. Shpenzimet e përgjithshme të prodhimit variabël shpërndahen për çdo njësi prodhimi bazuar në përdorimin faktik të paisjeve të prodhimit.
- 14 Një proces prodhimi mund të rezultojë në prodhimin njëkohësisht të më shumë se një produkti. Për shembull, një gjë e tillë mund të ndodhë kur prodhohen produkte të përbashkëta ose kur prodhohet një produkt kryesor dhe një nënprodukt. Kur kostot e shndërrimit të secilit produkt nuk janë të identifikueshme veç e vec, ato shpërndahen midis produkteve mbi baza racionale dhe të qendrueshme. Për shembull, shpërndarja mund të mbështetet në vlerën relative të shitjeve të çdo produkti ose në fazën e procesit të prodhimit kur produkti bëhet i identifikueshëm veças, apo në përfundim të prodhimit. Shumica e nënprodukteve nga natyra janë jo-materiale. Në këtë rast ato shpesh maten me vlerën neto të realizueshme dhe kjo vlerë zbritet nga kosto e produktit kryesor. Për rrjedhojë, vlera kontabël e produktit kryesor nuk ndryshon ndjeshëm nga kosto e tij.

Kosto të tjera

- 15 Kostot e tjera përfshihen në koston e inventarëve vetëm deri në shkallën që ato kryhen për t'i sjellë inventarët në vendndodhjen dhe kushtet aktuale. Për shembull, mund të jetë e përshtatëshme që në koston e inventarëve të përfshihen shpenzimet e përgjithshme jo-prodhuese ose kostot e projektimit të produkteve për klientë të vecantë.
- 16 Shembuj të kostove të përjashtuara nga kosto e inventarëve dhe të njohura si shpenzime në periudhën në të cilën ato janë kryer janë:
- (a) shumat jo-normale të materialeve hedhurinë, kostove të punës ose kosto të tjera të prodhimit;
  - (b) Kostot e magazinimit, përveç rasteve kur këto kosto janë të nevojshme gjatë procesit të prodhimit përpara fillimit të një faze të mëtejshme të prodhimit;
  - (c) Shpenzimet e përgjithshme administrative që nuk kontribuojnë në sjelljen e inventarëve në kushtet dhe vendndodhjen e tyre aktuale; dhe
  - (d) Kostot e shitjes
- 17 SNK 23 *Kostot e Huamarrjes* identifikon disa rrethana kur kostot e huamarrjes përfshihen në koston e inventarëve.
- 18 Një njësi ekonomike mund t'i blejë inventarët me kushte shlyerjeje të shtyra në kohë. Kur marrëveshja përmban në fakt një element financimi, ky element, për shembull, diferenca midis çmimit të blerjes për kushtet normale të kreditimit dhe shumës së paguar, njihet si një shpenzim për interesa gjatë periudhës së financimit.

Kosto e inventarëve të një dhënësi shërbimesh

- 19 Nëse kanë inventarë, dhënësit e shërbimeve i matin ato me kostot e prodhimit të tyre. Këto kosto konsistojnë kryesisht në kostot e punës dhe kostot e tjera të personelit të angazhuar drejtpërdrejtë në dhënien e shërbimit, ku përfshihet personeli mbikëqyrës dhe shpenzimet e përgjithshme të lidhura me to. Kostot e punës dhe kostot e tjera të lidhura me shitjet dhe personelin e përgjithshëm administrativ nuk përfshihen, por njihen si shpenzime në periudhën në të cilën ato kryhen. Kostot e inventarëve të një dhënësi shërbimi nuk përshtatshëm marzhet e fitimit apo shpenzimet e përgjithshme të palidhura, të cilat shpesh përshihen në çmimet e vendosura nga dhënësit e shërbimeve.

Kosto e prodhimit bujqësor të vjelë nga aktivet biologjike

- 20 Sipas SNK 41, inventarët bujqësorë, të cilët përbëhen nga prodhimi bujqësor që një njësi ekonomik ka vjelë nga aktivet e saj biologjike, matin në njohjen fillestare me vlerën e tyre të drejtë minus kostot e çmuara të pikës së shitjes në pikën e vjeljes. Kjo është kosto e inventarëve me këtë datë, për zbatimin e këtij standardi.

Teknikat për matjen e kostos

- 21 Në qoftë se rezultatet përafrohen me kostot, si teknika të matjes së kostos së inventarëve, për lehtësi mund të përdoren metoda e kostos standarde ose metoda e shitjes me pakicë. Kostot standarde marrin në konsideratë nivelet normale të materialeve, të furniturave, punën, efencën dhe shfrytëzimin e kapacitetit. Ato shqyrtohen rregullisht dhe, po qe se është e nevojshme, ndryshohen duke marrë parasysh kushtet aktuale.
- 22 Metoda e shitjes me pakicë përdoret shpesh në sektorin e shitjes me pakicë për të matur inventarët të cilët përbëhen nga një numër i madh artikujsh që ndryshojnë shpejt dhe kanë marzh fitimi të ngjashëm dhe për të cilët përdorimi i metodave të tjera të kostos është i pazbatueshëm. Kosto e inventarit përcaktohet duke zbritur nga vlera e shitjeve të inventarit marzhin bruto në një përqindje të përshtatëshme. Përqindja e përdorur merr në konsideratë inventarin, çmimi i të cilit është ulur poshtë çmimit fillestar të shitjes. Shpesh për secilin departament të shitjes me pakicë përdoret një përqindje mesatare.

Formulat e kostos

- 23 **Kosto e inventarëve të artikujve që nuk janë të ndërhkëmbyeshëm rregullisht dhe të produkteve apo shërbimeve të prodhuara dhe të ndara veç për projekte të vecanta duhet të shpërndahet duke përdorur identifikimin specifik të kostove të tyre individuale.**
- 24 Identifikimi specifik i kostos do të thotë që kosto të vecanta ju ngarkohen elementeve të identifikuar të inventarit. Ky është trajtimi i përshtatshëm për artikujt të cilët janë vecuar për një projekt të vecantë, pavarësisht faktit nëse janë blerë apo prodhuar. Megjithatë, identifikimi specifik i kostove është i papërshtatshëm kur ka një numër të madh artikujsh të inventarit të cilët janë të ndërhkëmbyeshëm rregullisht. Në këto rrethana mund të përdoret

metoda e zgjedhjes së atyre artikujve që mbeten në inventarë, duke kaluar efektet e paracaktuara në fitim ose humbje.

- 25 **Kosto e inventarëve, përveç atyre të të trajtuara në paragrafin 23, do të përcaktohet duke përdorur formulën “hyrje e parë, dalje e parë” ose formulën e koston mesatare të ponderuar. Një njësi ekonomike duhet të përdorë të njëjtën formulë kostoje për të gjithë inventarët me natyrë dhe përdorim të ngjashëm. Për inventarët me natyrë ose përdorim të ndryshëm, mund të justifikohet përdorimi i formulave të ndryshme të koston.**
- 26 Për shembull, inventarët që përdoren në një segment shfrytëzimi mund të kenë për njësinë ekonomike një përdorim që ndryshon nga përdorimi i të njëjtit lloj inventari në një segment shfrytëzimi tjetër. Megjithatë, një diferencë në vendndodhjen gjeografike të inventarëve (ose në rregullat respektive tatimore) në vetvete nuk mjafton për të justifikuar përdorimin e formulave të ndryshme të koston.
- 27 Formula HPDP supozon se artikujt e inventarit të cilët kanë qënë blerë ose prodhuar më parë shiten të parët, dhe për rrjedhojë, në fund të periudhës në inventar mbeten ata artikujt të cilët janë blerë ose prodhuar më vonë. Ndërsa, sipas formulës së koston mesatare të ponderuar, kosto e çdo artikulli përcaktohet nga mesatarja e ponderuar e koston të artikujve të ngjashëm në fillim të periudhës dhe koston së artikujve të ngjashëm të blerë ose të prodhuar gjatë periudhës. Mesatarja mund të llogaritet periodikisht, ose sa herë që bëhet hyrje artikujsh, në varësi të rrethanave të njësisë ekonomike.

Vlera neto e realizueshme

- 28 Kosto e inventarëve mund të mos jetë e rikuperueshme kur inventarët dëmtohen, janë bërë tërësisht ose pjesërisht të vjetëruar ose nëse çmimet e shitjes së tyre kanë rënë. Kosto e inventarëve mund të mos jetë e rikuperueshme nëse janë rritur koston të çmuara të përfundimit ose koston të çmuara që duhet të kryhen për realizimin e shitjes. Praktika e zhvlerësimit të inventarëve poshtë koston deri në vlerën neto të realizueshme është në koherencë me pikëpamjen që aktivet nuk duhet të mbahen me shuma mbi ato që pritet të realizohen nga shitja apo përdorimi i tyre.
- 29 Zakonisht, inventarët zhvlerësohen deri në vlerën neto të realizueshme artikull për artikull. Megjithatë, në disa raste mund të jetë më e përshtatshme që artikujt e lidhur ose të ngjashëm grupohen. I tillë mund të jetë rasti i artikujve të inventarit të cilët i përkasin të njëjtës linje produkti, kanë qëllime apo përdorime përfundimtare të ngjashme, janë prodhuar e tregtuar në të njëjtën zonë gjeografike dhe praktikisht nuk mund të vlerësohen veças elementëve të tjerë në atë linjë produkti. Nuk është e përshtatshme që inventarët të zhvlerësohen mbi bazën e një klasifikimi të inventarit, për shembull, produktet e gatshme, apo të gjithë inventarët në një segment shfrytëzimi të veçantë. Në përgjithësi, dhënësit e shërbimeve i akumulojnë koston që lidhen me secilin shërbim për të cilin ngarkohet një çmim shitje i veçantë. Për rrjedhojë, çdo shërbim trajtohet si një zë i veçantë.
- 30 Çmuarjet e vlerës neto të realizueshme bazohen në evidencën më të besueshme që ekziston, në kohën kur bëhen këto vlerësime, për shumën e inventarëve që pritet të realizohet. Këto çmuarje marrin në konsideratë luhatjet e çmimit apo të koston që lidhet drejtpërdrejtë me ngjarjet që ndodhin pas mbylljes së bilancit për sa kohë këto ngjarje konfirmojnë kushtet të cilat ekzistonin në fund të periudhës.
- 31 Çmuarjet e vlerës neto të realizueshme marrin në konsideratë edhe qëllimin për të cilin mbahet inventari. Për shembull, vlera neto e realizueshme e sasisë së inventarit që mbahet për të përmbushur kontratat e shitjes apo të shërbimit të firmës bazohet në çmimin e kontratës. Nëse kontratat e shitjes janë për më pak se sasi të inventarit të mbajtur, vlera neto e realizueshme e diferencës bazohet në çmimet e përgjithshme të shitjes. Për kontratat e shitjes të firmës që tejkalojnë sasi të inventarëve të mbajtur ose për kontratat e blerjes të firmës mund të krijohen provizione. Këto provizione trajtohen sipas SNK 37 *Provizionet, Pasivet dhe Aktivet e Kushtëzuara*.
- 32 Materialet dhe furniturat e tjera të cilat mbahen për t'u përdorur në prodhimin e inventarëve nuk zhvlerësohen poshtë koston në qoftë se produktet e gatshme në të cilat do të trupëzohen, pritet të shiten me një çmim që është në ose mbi kosto. Megjithatë, kur një rënie në çmimin e materialeve tregon se kosto e produkteve të gatshme e tejkalon vlerën neto të realizueshme, materialet zhvlerësohen deri në vlerën neto të realizueshme. Në këto rrethana, kosto e zëvendësimit të materialeve mund të jetë matja më e mirë e mundëshme e vlerës neto të realizueshme.
- 33 Në çdo periudhë të mëpasshme bëhet një vlerësim i ri i vlerës neto të realizueshme. Kur rrethanat të cilat çuan në zhvlerësimin e inventarëve poshtë koston nuk ekzistojnë më, ose kur ka evidencë të qartë të rritjes së vlerës neto të realizueshme për shkak të rrethanave ekonomike të ndryshuara, shuma e zhvlerësimit rimerret (që do të thotë se kjo rimarrje kufizohet deri në shumën e zhvlerësimit fillestar), kështu që vlera kontabël është më ulëta midis koston dhe vlerës neto të realizueshme të rishikuar. Kjo ndodh për shembull, kur një element i inventarit, që është mbajtur me vlerën neto të realizueshme për shkak se çmimi i tij i shitjes ka rënë, është ende gjendje në një periudhë të mëpasshme dhe çmimi i tij shitjes është rritur.

Njohja si shpenzim

- 34 Kur inventarët shiten, vlera kontabël e tyre do të njihet si shpenzim në periudhën në të cilën njihen të ardhurat përkatëse. Shuma e çdo zhvlerësimi të inventarëve deri në vlerën neto të realizueshme dhe të gjitha humbjet e inventarëve do të njihen si shpenzim në periudhën kur ndodh zhvlerësimi ose humbja. Shuma e ndonjë rimarrje të zhvlerësimit të inventarëve, që vjen nga rritja e vlerës neto të realizueshme, do të njihet si një zbritje e shumës së inventarëve të njohur si shpenzim në periudhën në të cilën ndodh rimarrja.
- 35 Disa inventarë mund të shpërndahen në llogari të tjera të aktivitetit, për shembull, inventari që përdoret si pjesë përbërëse e aktiveve afatgjata materiale të ndërtuara vetë. Në këtë mënyrë, inventarët të cilët i caktohen një aktiviteti tjetër, njihen si shpenzim gjatë jetës së dobishme të atij aktiviteti.

Dhënie informacionesh shpjeguese

- 36 Në pasqyrat financiare duhet të jepet informacion shpjegues për:
- (a) politikat kontabël të adoptuara për matjen e inventarëve, përfshirë formulën e kostos të përdorur;
  - (b) vlerën kontabël totale të inventarëve dhe vlerën kontabël sipas klasifikimeve që janë të përshatshme për njësinë ekonomike;
  - (c) vlerën kontabël të inventarëve të cilët mbahen me vlerën e drejtë minus kostot për shitjen;
  - (d) shumën e inventarëve të njohura si shpenzim gjatë periudhës;
  - (e) shumën e zhvlerësimit të inventarëve të njohur si shpenzim për periudhën, në pajtim me paragrafin 34;
  - (f) shumën e çdo rimarrje të zhvlerësimit, të njohur si zbritje në shumën e inventarëve të njohur si shpenzim për periudhën, në pajtim me paragrafin 34;
  - (g) rrethanat ose ngjarjet që kanë çuar në rimarrjen e një zhvlerësimi të inventarëve, në pajtim me paragrafin 34; dhe
  - (h) vlerën kontabël të inventarëve të vendosur si peng për pasivet.
- 37 Informacioni për vlerat kontabël të mbajtura në klasifikime të ndryshme të inventarëve dhe shkalla e ndryshimeve në këto aktive është i vlefshëm për përdoruesit e pasqyrave financiare. Klasifikimet e zakonshme të inventarëve janë mallrat, furniturat e prodhimit, mallrat, prodhimi në proces dhe produktet e gatëshme. Inventarët e një dhënësi shërbimesh mund të përshkruhen si prodhim në proces.
- 38 Shuma e inventarëve të njohura si shpenzim gjatë periudhës, e cila shpesh i referohet kostos së shitjes, konsiston në ato kosto të cilat janë përfshirë më parë në matjen e inventarit të shitur, dhe në shpenzimet e përgjithëshme të prodhimit të pashpërndara dhe shumat tej normales të kostove të prodhimit të inventarëve. Rrethanat e njësisë ekonomike mund të justifikojnë edhe përfshirjen e vlerave të tjera, siç janë për shembull kostot e shpërndarjes.
- 39 Disa njësi ekonomike përdorin një format për fitimin ose humbjen, që rezulton në dhënie të shpjegimeve për shumën që ndryshojnë nga kosto e inventarëve të njohur si shpenzim i periudhës. Sipas këtij formati, njësi ekonomike paraqet një analizë të shpenzimeve duke përdorur një klasifikim të bazuar në natyrën e shpenzimeve. Në këtë rast, njësi ekonomike jep shpjegime për kostot e njohura si shpenzim, për lëndët e para dhe materialet e konsumit, kostot e punës dhe kosto të tjera, si edhe për shumën e ndryshimit neto të inventarëve për periudhën.

Data e hyrjes në fuqi

- 40 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë Standard për periudhat vjetore që fillojnë më datën 1 janar 2005 e në vijim. Inkurajohet zbatimi para kësaj date. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë Standard për një periudhë që fillon përpara datës 1 janar 2005, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Tërheqja e prononcimeve të tjera

- 41 Ky Standard zëvendëson SNK 2 *Inventarët* (rishikuar më 1993).
- 42 Ky standard zëvendëson edhe KIS-1 *Qëndrueshmëria: Përdorimi i formulave të ndryshme të kostos për inventarët*.

Shtojcë

Ndryshime te deklarimeve te tjera

Ndryshimet e dhena në këtë shtojcë do të zbatohen për periudhat vjetore që fillojnë me datën 1 janar 2005 e në vijim. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë Standard për një periudhë më të herëshme, këto ndryshime do të zbatohen edhe për periudhën më të herëshme.

* * * * *

Ndryshimet që përmban kjo shtojcë kur ky Standard u rishikua në vitin 2003 janë përfshirë në deklaratimet perkatëse të publikuara me këtë vëllim.

Miratimi i SNK 2 nga Bordi

Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 2 *Inventarët* u miratua për publikim nga të katërmbëdhjetë anëtarët e Bordit të Standarteve Ndërkombëtare të Kontabilitetit.

Z. David Tweedie

Kryetar

Thomas E Jones

Nën-Kryetar

Mary E Barth

Hans-Georg Bruns

Anthony T Cope

Robert P Garnett

Gilbert Gélard

James J Leisenring

Warren J McGregor

Patricia L O'Malley

Harry K Schmid

John T Smith

Geoffrey Whittington

Tatsumi Yamada

Baza për Konkluzionet mbi SNK 2 Inventarët

SNK 2 shoqërohet nga kjo Bazë për Konkluzione, e cila nuk është pjesë e standardit.

Hyrje

- BC1 Kjo bazë për konkluzione përmbledh vlerësimet e Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit për të arritur në konkluzionet e tij mbi rishikimin e SNK 2 *Inventarët*, në vitin 2003. Disa prej anëtarëve të Bordit i dhanë më tepër peshë disa prej faktorëve krahasur me të tjerët
- BC2 Në korrik 2001, Bordi deklaroi se, si pjesë e axhendës së tij fillestare të projekteve teknike, do të ndërmerre një projekt për përmirësimin e një numri standardesh, përfshirë SNK 2. Projekti u ndërmor pas kërkesave dhe kritikave në lidhje me standardet, të bëra nga rregullatorët e letrave me vlerë, profesionistët kontabël dhe palët e tjera të interesuara. Objektivat e projektit të përmirësimeve ishin pakësimi ose eliminimi i alternativave, teprimeve dhe konflikteve brenda standardeve, trajtimi i disa çështjeve të konvergencës, dhe bërja e përmirësimeve të tjera. Në maj 2002, Bordi i publikoi propozimet etij në një Projekt-Paraqitje të *Përmirësimeve për Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit*, me afat të fundit për komente datën 16 shtator 2002. Për këtë Projekt-Paraqitje Bordi mori mbi 160 letra me komente.
- BC3 Për shkak se synimi i Bordit nuk ishte të rikonsideronte metodën bazë të kontabilitetit për inventarët të dhënë në SNK 2, kjo Bazë për Konkluzione nuk trajton ato kërkesa të SNK 2 të cilat Bordi nuk i ka rikonsideruar.

Objekti

Referenca tek sistemi i kostos historike

- BC4 Si objektivi ashtu edhe objekti i versionit të mëparshëm të SNK 2 i referohen “trajtimin kontabël të inventarëve sipas sistemit të kostos historike”. Disa i interpretonin këto fjalë sikur donin të thonin se Standardi do të zbatohet vetëm sipas sistemit të kostos historike dhe i lejonte njësitë ekonomike të zgjidhnin për zbatim baza të tjera të matjes, për shembull vlerën e drejtë.
- BC5 Bordi pranoi se këto fjalë mund të jepnin përshtypjen sikur lejonin një zgjedhjeje, duke çuar në një zbatim jo koherent të Standardit. Për rrjedhojë, Bordi i hoqi fjalët “në kontekstin e sistemit të kostos historike në kontabilitetin për inventarët”, për të qartësuar se ky Standard zbatohet për të gjithë inventarët, të cilët nuk janë përjashtuar shprehimisht nga objekti i tij.

Inventarët e komisionarëve-tregtarë

- BC6 Projekt-paraqitja propozoi përjashtimin nga objekti i këtij Standardi të inventarëve të jo-prodhuesve të produkteve bujqësore dhe pyjore, dhe xeherorëve minerarë, për sa kohë këta inventarë maten, me vlerën neto të realizueshme në përputhje me praktikën e mirëpërcaktuar të sektorit përkatës të ekonomisë. Megjithatë, disa pjesëmarrës në përgjigje nuk ishin dakord me këtë përjashtim nga objekti i Standardit për arsyet e mëposhtme:
- (a) përjashtimi nga objekti duhet të zbatohet për të gjithë llojet e inventarëve të komisionarëve-tregtarëve;
  - (b) praktika e vendosur kërkon që komisionarë-tregtarët të ndjekin një metodë të vlerësimit të inventarëve me vlerën e tyre të tregut dhe jo me vlerën neto të realizueshme;
  - (c) udhëzimi që jep SNK 2 për vlerën neto të realizueshme nuk është i përshtatshëm për vlerësimin e inventarëve të komisionarëve-tregtarëve.
- BC7 Bordi i gjen këto komente bindëse. Për rrjedhojë, Bordi vendosi që Standardi të mos zbatohet për matjen e inventarëve të:
- (a) prodhuesve të produkteve bujqësore dhe pyjore, të prodhimit bujqësor pas të korrave dhe të mineraleve e produkteve minerare, për sa kohë ato maten me vlerën neto të realizueshme (ashtu sikurse edhe në versionin e mëparshëm të SNK 2), apo

- (b) komisionarë - tregtarëve të mallrave, kur inventarët e tyre maten me vlerën e drejtë minus kostot për shitjen.
- BC8 Më tej Bordi vendosi që matja e efektit të inventarëve në fitimin ose humbjen e periudhës duhet të jetë në koherencë me matjen që i atribuohet inventarëve për të cilët ky përjashtim është i lejuar. Prandaj, për të plotësuar kushtet sipas pikës (a) ose (b), Standardi kërkon ndryshime në shumën e njohur të inventarëve që përfshihet në fitimin ose humbjen e periudhës. Bordi beson se kjo është sidomos e përshtatshme në rastin e komisionarë-tregtarëve të mallrave sepse ata kërkojnë të realizojnë fitime nga luhatjet në çmime dhe marzhet tregtare.

Formulat e kostos

- BC9 Kombinimi i versionit të mëparshëm të SNK 2 dhe KIS-1 *Qëndrueshmëria – Përdorimi i formulave të ndryshme të kostos për inventarët*, lejoi disa zgjedhje midis formulës “Hyrje e parë, dalje e parë” (HPDP) ose formulës së kostos mesatare të ponderuar (trajtimi bazë) dhe metodës “Hyrje e fundit, dalje e parë” (HFDP) (trajtimi alternativ i lejuar) Bordi vendosi të eliminojë alternativën e lejuar atë të përdorimit të metodës HFDP.
- BC10 Metoda HFDP i trajton artikujt më të rinj të inventarit si të shitur të parët, dhe për pasojë, artikujt që mbeten në inventar njihen sikur të ishin më të vjetrit. Në përgjithësi, kjo nuk përbën një përfaqësim të besueshëm të flukseve faktike të inventarit.
- BC11 Metoda HFDP përbën një përpjekje për të plotësuar një mangësi të perceptuar të modelit konvencional kontabël (matja e kostos së shpenzimeve të mallrave të shitura me referencë tek çmimet e kaluara në kohë për inventarët e shitur, ndërsa të ardhurat nga shitja maten me çmimet aktuale). Ajo e bën këtë duke imponuar një supozim jo realist për flukset e kostove.
- BC12 Përdorimi në raportimin financiar i metodës HFDP shpesh ka arsye tatimore, sepse kjo metodë e llogarit koston e shpenzimit të mallrave të shitur duke përdorur çmimet më të fundit të cilët zbriten nga të ardhurat për të përcaktuar marzhin bruto. Metoda HFDP ul (ose rrit) fitimin në një mënyrë që priret të reflektojë efektin që do të kishin çmimet e rritura (apo të ulura) në koston e zëvendësimit të inventarëve të shitur. Megjithatë, ky efekt varet nga marrëdhënia midis çmimeve të blerjeve më të fundit të inventarëve dhe kostos së zëvendësimit në fund të periudhës. Kështu që, kjo nuk është një metodë sistematike për përcaktimin e efektit që ka mbi fitimet ndryshimi i çmimeve.
- BC13 Përdorimi i metodës HFDP rezulton në njohjen e inventarëve në bilanc me shuma që nuk kanë shumë lidhje me nivelet më të fundit të kostos së inventarëve. Megjithatë, metoda HFDP mund të shtrembërojë fitimin ose humbjen, vecanërisht kur supozohet se janë përdorur “gjeneratat” më të vjetra të inventarit kur inventarët pakësohen ndjeshëm. Në këto rrethana, ka shumë mundësi të jenë përdorur inventarë relativisht të rinj për të plotësuar kërkesën e rritur për inventar.
- BC14 Disa pjesëmarrës në përgjigje argumentuan se përdorimi i metodës HFDP ka meritat e veta në disa kushte të caktuara, sepse bën një rregullim të pjesshëm të fitimit ose humbjes për të kompensuar efektet e ndryshimit të çmimeve. Bordi arriti në përfundimin se nuk është e përshtatshme të lejojë një metodë që rezulton në një matje të fitimit ose humbjes të periudhës, e cila nuk është në koherencë me matjen e inventarëve për qëllime të bilancit.
- BC15 Pjesëmarrës të tjerë në përgjigje argumentuan se në disa sektorë të ekonomisë, si për shembull në industrinë e naftës dhe gazit, nivelet e inventarëve varen nga konsideratat e sigurisë dhe shpesh përfaqësojnë një periudhë shitjeje minimale 90-ditore. Ata argumentuan se përdorimi i metodës HFDA në këto industri pasqyron më mirë performancën e një njësie ekonomike sepse inventarët që mbahen si rezervë sigurie janë më afër aktiveve afatgjata se sa kapitalit punues.
- BC16 Bordi nuk u bind nga këto argumente sepse këto rezerva të sigurisë nuk përputhen me shtresat historike kur llogariten sipas metodës HFDP.
- BC17 Disa pjesëmarrës të tjerë në përgjigje argumentuan se në disa raste, për shembull kur maten rezervat rifuxho të qymyrgurit, të hekurit apo të skrapit (kur pirgjet rishtohen duke e hedhur furnizimin më të ri sipër të vjetrit) metoda HFDP pasqyron fluksin e vërtetë fizik të inventarëve.
- BC18 Bordi arriti në konkluzionin se vlerësimi i këtyre inventarëve ndjek një metodë të përcaktimit të drejtpërdrejtë të kostos kur bëhet lidhja midis flukseve faktike fizike dhe kostove të drejtpërdrejta, e cila është një metodë që ndryshon nga metoda HFDP.
- BC19 Bordi vendosi ta eliminojë metodën HFDP për shkak të mungesës së paraqitjes me besueshmëri të flukseve të inventarit. Ky vendim nuk e përjashtonte mundësinë e përdorimit të metodave të kostos specifike, të cilat pasqyrojnë flukse inventari që janë të ngjashme me metodën HFDP.

- BC20 Bordi pranoi faktin që në disa juridiksione përdorimi i metodës HFDP është i mundshëm për qëllime tatimore vetëm në qoftëse kjo metodë përdoret edhe për qëllime kontabël. Megjithatë, ai arriti në përfundimin se argumentet tatimore nuk sigurojnë një bazë konceptuale të mjaftueshme për përzgjedhjen e trajtimit të duhur kontabël dhe se nuk është e pranueshme të lejohet një trajtim kontabël inferior vetëm e vetëm për shkak të akteve nënligjore dhe përparësive tatimore në një juridiksion të caktuar. Kjo mund të jetë një çështje për autoritet tatimore të vendit.
- BC21 SNK 2 vijon ta lejojë përdorimin si të metodës HPDP ashtu edhe të metodës së mesatares së ponderuar për inventarët e ndërshtëmblyeshëm.

Kosto e inventarëve e njohur si shpenzim i periudhës

- BC22 Projekt-paraqitja propozoi heqjen nga versioni i mëparshëm i SNK 2, të disa paragrafëve të cilët kërkonin dhënien e informacioneve shpjeguese për koston e inventarëve të njohur si shpenzim i periudhës, për shkak se kjo dhënie e informacionit kërkohej edhe nga SNK 1 *Paraqitja e pasqyrave financiare*.
- BC23 Disa pjesëmarrës në përgjigje vërejtën se SNK 1 nuk e kërkon shprehimisht dhënien e informacioneve shpjeguese të koston së inventarëve të njohura si shpenzim i periudhës, kur paraqitet një analizë e shpenzimeve që përdor klasifikimin sipas funksionit. Ata argumentuan se ky informacion është i rëndësishëm për të kuptuar pasqyrat financiare. Për rrjedhojë, Bordi vendosi të kërkojë që këto informacioneve shpjeguese në mënyrë specifike të jepen në SNK 2.